

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Akreditovaného kvalifikačního kurzu

Pracovní terapeut

Akreditovaný kvalifikační kurz pořádá akreditované zařízení, kterému byla udělena akreditace Ministerstva zdravotnictví k uskutečňování tohoto vzdělávacího programu (dle ustanovení § 45 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen zákon č. 96/2004 Sb.).

Akreditovaný kvalifikační kurz Pracovní terapeut

Obsah

1	Profil absolventa	3
	1.1 Uplatnění absolventa.....	3
	1.2 Výsledky vzdělávání.....	3
2	Charakteristika vzdělávacího programu.....	4
	2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu	4
	2.2 Charakteristika obsahových složek	4
	2.3 Organizace vzdělávání	5
	2.4 Podmínky kvalifikačního vzdělávání	6
3	Učební plán.....	7
4	Učební osnovy.....	7
	4.1 Učební osnova základního modulu ZM – Základy veřejného zdravotnictví, ...	7
	4.2 Učební osnova odborného modulu OM 1 – Principy diagnostiky duševních poruch, základy somatologie, psychiatrie, geriatric a gerontopsychiatrie, psychologie.....	9
	4.3 Učební osnova odborného modulu OM 2 – Komunikace v rámci týmu, interpersonální komunikace, komunikace s pacienty/klienty, kasuistický seminář.....	11
	4.4 Učební osnova odborného modulu OM 3 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci I.....	13
	4.5 Učební osnova odborného modulu OM 4 – Specifika pracovní terapie	14
	4.6 Učební osnova odborného modulu OM 5 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci.....	16
	4.7 Učební osnova odborného modulu OM 6 – Odborná praxe	17
5	Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu.....	19
6	Doporučené studijní materiály.....	20

1 Profil absolventa

Výstupní vědomosti a dovednosti pracovního terapeuta, tj. profesní kompetence, jsou rozděleny na obecné a odborné, vycházející z platné legislativy ČR¹.

1.1 Uplatnění absolventa

Absolvent kurzu může vykonávat své povolání v oblastech, které přímo souvisí s poskytováním zdravotní péče, pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče v rozsahu své odborné způsobilosti.

1.2 Výsledky vzdělávání

1.2.1 Obecné vědomosti, dovednosti a postoje

- sleduje odborné informace v oblasti činnosti, kterou je způsobilý vykonávat a umí s nimi efektivně pracovat;
- využívá získané vědomosti a dovednosti v pracovním a veřejném životě v rámci celoživotního vzdělávání;
- dodržuje požadavky na hygienu, bezpečnost a ochranu při práci v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví;
- vede zdravotnickou dokumentaci a další dokumentaci vyplývající z jiných právních předpisů v rozsahu činností, ke kterým je způsobilý, dodržuje požadavky na ochranu informací včetně práce s informačním systémem;
- umí vhodným způsobem komunikovat na požadované úrovni s pacienty/klienty s ohledem na jejich věk i stav, se spolupracovníky a jinými lidmi, zachovává obecně uznávaná pravidla slušného chování a dodržuje etická pravidla v rámci svého povolání;
- podílí se na praktickém vyučování ve studijních oborech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných středními školami a vyššími odbornými školami, vysokými školami a ve vzdělávacích programech akreditovaných kvalifikačních kurzů;
- při výkonu svých činností dodržuje práva pacientů/klientů; jedná taktně, ohleduplně s empatií; u pacientů/klientů z odlišného sociokulturního prostředí respektuje jejich národnostní, náboženské, jazykové a jiné odlišnosti;
- pečuje o své zdraví na základě osvojených základních znalostí a dovedností potřebných k péči o zdraví své i zdraví občanů;
- pracuje svědomitě a dbá na kvalitu své práce, chová se hospodárně a ekologicky.

---

¹ Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

1.2.2 Odborné vědomosti, dovednosti a postoje²

- Provádí činnosti pracovní terapie v rámci léčby, přitom zejména:
  - sestavuje individuální a skupinový plán terapie
  - motivuje pacienta/klienta k aktivitě v rámci činnosti terapie
  - doporučuje vhodnost použití příslušné terapeutické techniky s ohledem na aktuální zdravotní stav a motorické schopnosti pacienta/klienta
  - podílí se na doporučení zdravotního pracovníka, pod jehož odborným dohledem působí, na realizaci opatření vedoucí k získání či zachování co nejvyšší míry soběstačnosti, funkční kapacity a začlenění do přirozeného sociálního a pracovního prostředí s důrazem na zachování kvality života osoby,
  - napomáhá s přípravou a realizací nácviku kognitivních funkcí
  - podílí se na úpravě vlastního pracovního prostředí
- vyhodnocuje a interpretuje výsledky pracovní terapie; podává ošetřujícímu lékaři zprávu o průběhu pracovní terapie
- zavádí nové metody pracovní terapie a vykonává činnosti na úseku pracovní terapie při výkonu řemeslných činností s cílem vytvářet, upevňovat a prohlubovat začlenění do společnosti a posilovat soběstačnost a spolupůsobení terapeutických intervencí.

2 Charakteristika vzdělávacího programu

2.1 Pojetí a cíle vzdělávacího programu

Kvalifikační kurz připravuje jednotlivce k získání odborné způsobilosti k výkonu povolání jiného odborného pracovníka – pracovního terapeuta³ pro činnosti v oblastech, které přímo souvisí s poskytováním zdravotní péče, pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče, kterou vykonává v rozsahu své odborné způsobilosti.

2.2 Charakteristika obsahových složek

Vzdělávání v oboru pracovní terapie zahrnuje odborné vzdělávání.

² Činnosti arteterapeuta dle § 53 vyhlášky č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků

³ § 43 odst.2, písmeno f) zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů

2.2.1 Odborné vzdělávání

Odborné vzdělávání poskytuje účastníkům kurzu ucelený soubor vědomostí, manuálních dovedností a návyků nezbytných pro jejich pracovní uplatnění. Účastníci kurzu získávají přehled o využití pracovní terapie a terapeutických technik v různých oblastech při léčení psychických a psychosomatických obtíží. Získávají poznatky z psychologie potřebné k poznání a pochopení osobnosti pacienta/klienta a poznatky o základech veřejného zdraví včetně poskytování první pomoci a dodržování hygienických a epidemiologických požadavků.

Odborné vzdělávání zahrnuje výuku teoretickou, teoreticko-praktickou a praktickou. Výuku realizuje akreditované zařízení.⁴

2.3 Organizace vzdělávání

Vzdělávací program akreditovaného kvalifikačního kurzu „Pracovní terapeut“ je koncipován modulovým způsobem vzdělávání. Moduly na sebe plynule navazují, umožňují propojení teorie s praxí a současně dávají možnost uznání části dříve absolvovaného studia, pokud je součástí vzdělávacího programu.⁵

Odborné předměty jsou v učebním plánu i v osnovách koncipovány tak, aby na sebe navazovaly, vzájemně se doplňovaly a umožnily po jejich absolvování vykonávat adekvátní činnosti související s poskytováním zdravotní péče v oblastech, kde bude pracovní terapeut vykonávat své povolání.

2.3.1 Standardní doba vzdělávání

Nejvýše 1,5 roku vzdělávání dle alternativy časového rozvržení kurzu a dle vstupních požadavků, které určují rozsah modulů.

Celkový počet akreditovaného kvalifikačního kurzu je 300 hodin, z toho teoretická výuka v počtu 140 hodin a praktické vyučování v rozsahu 160 hodin.

2.3.2 Formy vzdělávání⁶

- Kombinovaná
- Distanční

2.3.3 Metody výuky

Ve studiu jsou respektovány zvláštnosti ve vzdělávání dospělých. Ve výuce jsou uplatňovány metody, které napomáhají vytvoření požadovaných odborných dovedností včetně metod aktivizujících. Volba výukových metod je v kompetenci vyučujících se zřetelem k charakteru předmětu, ke konkrétní situaci a možnostem akreditovaného zařízení.

⁴ § 45 – § 50 zákona č. 96/2004 Sb.

⁵ § 51 odst. 8) zákona č. 96/2004 Sb.

⁶ § 25 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

- Teoretické (např. přednášky, přednášky s diskuzí, semináře, konzultace aj.);
- teoreticko-praktické (např. demonstrační, názorné, cvičení, zpracování kazuistik a terapeutických plánů, skupinová práce, hraní rolí, samostatná práce, e-learning aj.);
- praktické (zejména přímá stáž s pacientem/klientem, dále individuální praxe instruktáž, exkurze, aj.).

2.4 Podmínky kvalifikačního vzdělávání

2.4.1 Vstupní podmínky

- Ukončení středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou⁷.

2.4.2 Průběžné podmínky

- Absolvování teoretické výuky v rozsahu stanoveném vzdělávacím programem;
- absolvování praktické výuky včetně povinné odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení (minimálně 1 týden) a na pracovištích schválených garantem, studia, v souladu s platnými právními předpisy a vzdělávacím programem;
- do celkového počtu hodin akreditované zařízení započte nejvýše 15% omluvenou absencí z hodin praktického vyučování a omluvenou absencí z hodin teoretického vyučování.

2.4.3 Výstupní podmínky, ukončování kurzu

- splnění předepsaných studijních povinností;
- absolvování závěrečné zkoušky.⁸

2.4.4 Hodnocení výsledků výuky

K ověřování získaných vědomostí a dovedností v průběhu kurzu se užívají diagnostické a klasifikační metody, přičemž důraz je kladen na praktickou část výuky i samostatnou práci účastníka kurzu.

Kvalifikační kurz se ukončuje závěrečnou zkouškou, která se skládá z praktické a teoretické části. U praktické zkoušky, která předchází části teoretické má účastník prokázat samostatné zvládnutí praktického výkonu pracovní terapie v rámci léčby nebo provést analýzu předloženého problému a interpretovat výsledky pracovní terapie podle předloženého terapeutického plánu. Teoretická část zkoušky spočívá v odpovědi alespoň na 3 odborné otázky z učiva v jeho komplexu a souvislostech a sestavení krátkodobého terapeutického plánu.

⁷ § 43 odst. 2, písmeno f) zákona č. 96/2004 Sb.

⁸ § 13 – § 16 vyhlášky č. 189/2009 Sb., o atestační zkoušce, zkoušce k vydání osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu, závěrečné zkoušce akreditovaných kvalifikačních kurzů a aprobační zkoušce a o postupu při ověření znalosti českého jazyka

Zkouškou se zjišťuje rozsah a hloubka získaných znalostí účastníků kurzu a jejich schopnost samostatně a kreativně řešit stanovené úkoly především s aplikací do praxe.

Na základě absolvování kurzu, vykonáním praktické a teoretické zkoušky před zkušební komisí obdrží absolvent osvědčení, kterým získal odbornou způsobilost k výkonu povolání pracovního terapeuta.

3 Učební plán

Názvy modulů		Počet hodin
Teoretická výuka		140
ZM – Základy veřejného zdravotnictví		15
OM 1 – Principy diagnostiky duševních poruch, základy somatologie, psychiatrie, geriatric a gerontopsychiatrie, psychologie		30
OM 2 – Komunikace v rámci týmu, interpersonální komunikace, komunikace s pacienty/klienty, kasuistický seminář		20
OM 3 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci I		30
OM 4 – Specifika pracovní terapie		20
OM 5 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci II		25
OM 6 – Odborná praxe		160
odborná praxe	80 hodin	
odborná praxe na AZ	80 hodin	
Celkem		300

4 Učební osnovy

4.1 Učební osnova základního modulu ZM – Základy veřejného zdravotnictví

4.1.1 Anotace modulu

Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje v profesní přípravě pracovního terapeuta ve zkratce poznatky o systému péče o zdraví u nás i v EU. Zabývá se činnostmi v oblastech, které přímo souvisí s poskytováním zdravotní péče, kde může pracovní terapeut vykonávat své povolání včetně spolupráce s dalšími souvisejícími profesemi. Dále poskytuje základní znalosti vybrané právní problematiky, zejména právní odpovědnosti, etiky ve

zdravotnictví, práce s dokumentací, problematiku výzkumu a v neposlední řadě poskytování první pomoci a dodržování hygienických a epidemiologických požadavků.

4.1.2 Cíl modulu

Cílem modulu je, aby účastníci kurzu získali takové poznatky, které jim umožní orientaci v oblastech zdravotní péče a byli tak schopni na základě mezipředmětových vztahů pochopit tyto vztahy a poznatky aplikovat do každodenních činností při výkonu povolání pracovního terapeuta.

Základní modul – ZM	ZÁKLADY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNICTVÍ
Rozsah modulu	15 hodin
Název studijního předmětu	ORGANIZACE A ŘÍZENÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE V ČR
Rozsah předmětu	2 hodiny
Cíle	Cílem předmětu je poskytnout účastníkům kurzu vybrané poznatky z oblasti zdravotnických systémů v ČR a zemích EU. Seznámení se základy financování zdravotnických služeb v ČR. Systém managementu a vedení administrativy v rámci pracovní terapie. Budování a řízení pracovního týmu.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Subjekty zdravotnického systému, ▪ dostupnost, kvalita zdravotní péče; ▪ ekonomická problematika moderního zdravotnictví; úhradové vyhlášky ▪ prevence a podpora zdraví, primární péče; ▪ profesní organizace působící ve zdravotnictví ▪ problematika řízení v pracovní terapii.
Název studijního předmětu	PRÁVO VE ZDRAVOTNICTVÍ
Rozsah předmětu	1 hodina
Cíle	Cílem předmětu je poskytnout účastníkům kurzu informace o základní legislativě v ČR související s poskytováním zdravotní péče.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní právní předpisy ▪ právní odpovědnost při výkonu povolání pracovního terapeuta ▪ vybrané aspekty právní problematiky ve zdravotnictví (povinnost poskytnout první pomoc, poučení nemocného, povinná mlčenlivost aj.); ▪ funkce práva v systému zdravotní péče.

Název studijního předmětu	DOKUMENTACE
Rozsah předmětu	1 hodina
Cíle	Cílem předmětu je poskytnout účastníkům kurzu informace o rozsahu povinností ve zdravotnictví ve vztahu k informacím o pacientech, ke zdravotnické dokumentaci a systému vedení zdravotnické dokumentace.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Platná legislativa vztahující se k vedení archivaci a skartaci zdravotnické dokumentace; ▪ ochrana osobních dat pacientů; ▪ obsah a způsob vedení zdravotnické dokumentace a právo nahlížet do ní; ▪ úplnost zdravotnické dokumentace; ▪ zápisy a způsob vedení zdravotnické dokumentace (věcný obsah); ▪ elektronický způsob vedení zdravotnické dokumentace.
Název studijního předmětu	ETIKA VE ZDRAVOTNICTVÍ
Rozsah předmětu	2 hodiny
Cíle	Cílem předmětu je poskytnout účastníkům kurzu poznatky základního pojetí etiky a specifikou zdravotnické etiky ve vztahu k pacientům/klientům.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Práva pacientů; ▪ konvence o lidských právech a biomedicíně; ▪ právo na poučení a informovaný souhlas; ▪ etické problémy umírání a smrti; ▪ práva a povinnosti zdravotnického personálu; ▪ etické komise.
Název studijního předmětu	ZÁKLADNÍ PROBLEMATIKA POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH A KOMUNITNÍCH SLUŽEB
Rozsah předmětu	4 hodiny
Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s předpoklady, zásadami, možnostmi a úskalími poskytování sociálních a komunitních služeb.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní orientace v sociální a komunitní péči, ▪ koncept psychosociální péče ▪ formy sociální podpory a zařízení poskytující formu extramurální péče ▪ spolupráce při poskytování sociálně-terapeutické činnosti.
Název studijního předmětu	ZÁKLADNÍ NEODKLADNÁ RESUSCITACE
Rozsah předmětu	4 hodiny

Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s jednotlivými stavy ohrožujícími zdraví a život pacientů/klientů a se zásadami poskytování neodkladné resuscitace.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neodkladná první pomoc – orientace v situaci a stavu postiženého, zásady poskytování první pomoci, první pomoc u neodkladných stavů úrazového a neúrazového charakteru. ▪ neodkladná první pomoc u stavů ohrožujících život, poruchy základních životních funkcí a indikace k provádění neodkladné resuscitace, rozdíly resuscitace u dětí; ▪ praktický nácvik s instruktorem
Název studijního předmětu	ZÁKLADY PODPORY A OCHRANY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ
Rozsah předmětu	1 hodina
Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s vybranými infekcemi a epidemiemi včetně jejich předcházení. Účastníci kurzu se dále seznámí se zásadami bezpečnosti práce ve zdravotnickém zařízení.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základy mikrobiologie; ▪ infekce, epidemie, její formy a prevence; ▪ hygiena a bezpečnost práce při riziku infekce.

4.2 Učební osnova odborného modulu OM 1 – Principy diagnostiky duševních poruch, základy somatologie, psychiatrie, geriatric a gerontopsychiatrie, psychologie

4.2.1 Anotace modulu

Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje základní definice a poznatky somatologie, psychiatrie, geriatric a psychologie ve vztahu k pacientovi/klientovi. Objasňuje příčiny vzniku nemocí a základy jejich léčby.

4.2.2 Cíl modulu

Cílem modulu je, aby účastníci kurzu získali takové poznatky, které jim umožní orientaci v dané zdravotnické oblasti s důrazem na praktické využití v rámci poskytování pracovně terapeutických činností a možnosti přizpůsobení a sestavení terapeutických plánů.

Odborný modul – OM 1	PRINCIPY DIAGNOSTIKY DUŠEVNÍCH PORUCH, ZÁKLADY SOMATOLOGIE, PSYCHIATRIE, GERIATRIE A GERONTOPSYCHIATRIE, PSYCHOLOGIE
Rozsah modulu	30 hodin
Název studijního předmětu	PRINCIPY DIAGNOSTIKY DUŠEVNÍCH PORUCH
Rozsah předmětu	2 hodiny
Cíle	Cílem je poskytnout účastníkům kurzu základní orientaci v psychiatrické diagnostice
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Odlišnosti klasifikací MKN-10 (11) a DSM-IV (V) ▪ základní přehled kapitol a podkapitol ▪ duševní poruchy a poruchy chování, kapitola F
Název studijního předmětu	SOMATOLOGIE
Rozsah předmětu	4 hodin
Cíle	Cílem je poskytnout účastníkům kurzu vybrané poznatky o stavbě a funkci lidského těla, poskytnout základní vědomosti z klinicky aplikované anatomie a fyziologie, histologie a biochemie, seznámit účastníky se základy medicínského jazyka.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stavba lidského těla ▪ soustava pohybová ▪ soustava svalová ▪ soustava nervová ▪ soustava smyslová ▪ ostatní
Název studijního předmětu	PSYCHIATRIE
Rozsah předmětu	8 hodin
Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s teoretickým základem pro orientaci v oblasti psychiatrie a specifikou duševních nemocí ve vztahu k pracovní terapii.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Přehled, organizace a struktury psychiatrické péče v ČR ▪ psychopatologie - normalita ▪ speciální psychiatrie a základní specifikace psychiatrických poruch ▪ organické duševní poruchy ▪ problematika závislostí ▪ poruchy osobnosti ▪ schizofrenie ▪ seznámení s pozitivními a negativními účinky farmakoterapie v rozsahu potřebném pro výkon pracovní terapie ▪ základní psychiatrická vyšetření a pomocné vyšetřovací metody

Název studijního předmětu	GERIATRIE A GERONTOPSYCHIATRIE
Rozsah předmětu	8 hodin
Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníka kurzu se specifikou práce s geriatrickým a gerontopsychiatrickým pacientem, jeho pojetím z hlediska fyziologického vývoje a zdravotního stavu. Zmapování forem nemocí geriatrického věku s přihlédnutím k demencím a kognitivním poruchám.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Somatologie, funkční změny vyššího věku, problematika stárnutí a stáří ▪ rozdělení a specifikace demencí ▪ postižení kognitivních funkcí ▪ základy farmakoterapie a její vliv na kognitivní funkce ▪ vyšetřovací metody v geriatrii ▪ systém péče a podpory u geriatrických a gerontopsychiatrických pacientů/klientů
Název studijního předmětu	PSYCHOLOGIE
Rozsah předmětu	8 hodin
Cíle	Cílem je seznámit účastníka se základy psychologie, psychologické intervence a pomocných psychologických vyšetření. Dále seznámení se základními psychickými poruchami, příčinami a mechanismy jejich vzniku, popisu symptomů a syndromů, klasifikací duševních poruch a jejich průběhu.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní pojmosloví ▪ základy psychologie osobnosti, její struktura a rysy ▪ etiologie a patogeneze duševních poruch ▪ duševní krize, odolnost vůči zátěži ▪ duševní poruchy a jejich symptomy z pohledu psychologa ▪ poruchy myšlení, řeči, paměti, vnímání a pozornosti ▪ koncept psychosomatických onemocnění ▪ základy psychoterapie ▪ vývojové poruchy, vývojová psychopatologie

4.3 Učební osnova odborného modulu OM 2 – Komunikace v rámci týmu, interpersonální komunikace, komunikace s pacienty/klienty, kasuistický seminář

4.3.1 Anotace modul

Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje poznatky o systému komunikace, specifikou komunikace v rámci interpersonálních vztahů a komunikaci ve vztahu k pacientům/klientům. Popisuje komunikaci jako terapeutický nástroj. Součástí bloku je i kasuistický seminář.

4.3.2 Cíl modulu

Cílem modulu je, aby účastníci kurzu získali takové poznatky, které jim umožní orientaci v oblasti komunikace s důrazem na pracovní terapii. Využitím komunikace v rámci týmu i jako nástroje v terapeutické intervenci.

Odborný modul – OM 2	KOMUNIKACE V RÁMCI TÝMU, INTERPERSONÁLNÍ KOMUNIKACE, KOMUNIKACE S PACIENTY/KLIENTY, KASUISTICKÝ SEMINÁŘ
Rozsah modulu	20 hodin
Název studijního předmětu	PSYCHOLOGIE A ÚVOD DO KOMUNIKACE
Rozsah předmětu	8 hodin
Cíle	Cílem je seznámit účastníky kurzu s významem a důležitostí znalosti zákonitostí, aspektů a možností využití komunikace jako jednoho z nástrojů pro efektivní spolupráci s pacientem/klientem v rámci pracovní terapie.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Princip komunikace, jako terapeutický prvek; ▪ respekt, povzbuzení a „nosnost“ v terapeutické komunikaci; ▪ komunikační styly; ▪ poruchy v interpersonální komunikaci; ▪ komunikace aplikovaná v terapeutických situacích a s různými typy pacientů/klientů; ▪ komunikační cvičení (naslouchání, interpretování, zvládnutí nesouhlasu, zahájení).
Název studijního předmětu	PRÁCE V TÝMU
Rozsah předmětu	6 hodin

Cíle	Cílem předmětu je poskytnout účastníkům kurzu poznatky o obecných zákonitostech fungování malých pracovních skupin a týmů, aplikovat je na konkrétní způsoby a možnosti zapojení pracovního terapeuta do zdravotnického týmu. Specifika pracovně terapeutického týmu.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Definice a klasifikace pracovních skupin, týmu, typy týmů; ▪ obecné zákonitosti fungování malých skupin a týmů; ▪ přesahy a odlišení, obvyklé role ve skupině a v týmu ▪ způsoby budování týmu a jeho vedení, typy moci; ▪ strategie zlepšení komunikace v týmu, interakce týmu; ▪ organizace či instituce, v níž působí; ▪ zavádění týmové práce – úskalí a resistance, podmínky efektivity týmu, cvičení.
Název studijního předmětu	KOMUNIKACE S „PROBLÉMOVÝM“ PACIENTEM/KLIENTEM
Rozsah předmětu	4 hodiny
Cíle	Cílem předmětu je nastítnit účastníkům specifické komunikační problémy způsobené duševní poruchou, zhoršením kognitivních funkcí, somatickými obtížemi aj.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní komunikační strategie při jednání s problematickým pacientem/klientem ▪ komunikace s agresivním pacientem/klientem ▪ komunikace s psychiatrickým pacientem ▪ komunikace s geriatrickým a gerontopsychiatrickým pacientem/klientem ▪ komunikace s dětským pacientem/klientem
Název studijního předmětu	KASUISTICKÝ SEMINÁŘ
Rozsah předmětu	2 hodiny
Cíle	Cílem semináře je seznámit účastníky s kasuistikou jako vhodným pracovním nástrojem při práci s psychiatrickým pacientem a v návaznosti na doporučenou literaturu nastítnit tvorbu kasuistických sdělení.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ definice a účelovost kasuistiky ▪ náležitosti a zdroje pro tvorbu kasuistiky ▪ praktický nácvik tvorby kasuistiky

4.4 Učební osnova odborného modulu OM 3 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci I

4.4.1 Anotace modulu

Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje v profesní přípravě pracovního terapeuta poznatky o technikách pracovní terapie aplikovaných v rámci psychosociální rehabilitace.

4.4.2 Cíl modulu

Cílem modulu je seznámit účastníky kurzu se základními terapeutickými technikami a směry, které se v pracovní terapii využívají, přiblížit účinky, ale i omezení jednotlivých technik, a objasnit postup vytváření plánu pracovní terapie s ohledem na potřeby pacienta/ klienta.

Odborný modul – OM 3	TERAPEUTICKÉ TECHNIKY V PSYCHOSOCIÁLNÍ REHABILITACI I
Rozsah modulu	30 hodin
Název studijního předmětu	TERAPEUTICKÉ TECHNIKY A PŘÍSTUPY
Rozsah předmětu	20 hodin
Cíle	Cílem je seznámit účastníky kurzu s obecnými předpoklady pro výkon povolání pracovního terapeuta a seznámení se základními terapeutickými technikami a směry, které se v pracovní terapii uplatňují.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osobnost a předpoklady pro činnost pracovního terapeuta, optimální složení terapeutického týmu, syndrom vyhoření ▪ výtvarné činnosti, tradiční řemesla, ruční práce a ruční výroba – práce s keramikou, dřevem, papírem, textiliemi, sklem aj. ▪ terapeutické dílny – obory tvorby ▪ terapeutická práce na lůžkových odděleních ▪ rizika a konfliktní situace v terapeutické skupině ▪ základy ergonomie (polohy při práci, vhodné uspořádání pracovního místa, zásady školy zad, doporučení vhodných úprav pracovních nástrojů a pracovního místa, prevence přetížení) ▪ BOZP v rámci pracovní „činnostní“ terapie
Název studijního předmětu	TVORBA INDIVIDUÁLNÍCH A SKUPINOVÝCH TERAPEUTICKÝCH PLÁNŮ V PRACOVNÍ TERAPII
Rozsah předmětu	10 hodin
Cíle	Cílem předmětu je seznámit účastníky kurzu s tvorbou terapeutických plánů tak, aby co nejlépe odpovídaly potřebám a požadavkům pacienta/klienta
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Získání základních (vstupních) anamnestických údajů, autoanamnestický a heteroanamnestický sběr vstupních dat ▪ časové rozvržení terapeutického plánu ▪ individuální terapeutický plán ▪ skupinový terapeutický plán ▪ praktická tvorba terapeutického plánu ▪ krátkodobé a dlouhodobé terapeutické plány a úkoly ▪ hodnocení v rámci pracovní terapie

4.5 Učební osnova odborného modulu OM 4 – Specifika pracovní terapie

4.5.1 Anotace modulu

Modul je koncipován jako blok teoretických předmětů. Poskytuje v profesní přípravě pracovního terapeuta poznatky týkající se odlišností specifických skupin pacientů/klientů. Seznamuje účastníky kurzu s jednotlivými zvláštnostmi pracovní terapie a s jejím využitím v pediatrii, geriatrii a při kontaktu s mentálně postiženými.

4.5.2 Cíl modulu

Cílem modulu je, aby účastníci kurzu získali takové poznatky, které jim umožní orientaci v oblasti pracovní terapie a objasní její využití v pediatrii, geriatrii a při kontaktu s mentálně postiženými.

Odborný modul – OM 4	SPECIFIKA PRACOVNÍ TERAPIE
Rozsah modulu	20 hodin
Název studijního předmětu	SPECIFIKA PRACOVNÍ TERAPIE V PSYCHIATRII
Rozsah předmětu	7 hodin
Cíle	Cílem předmětu je zdůraznit účastníkům kurzu odlišnosti pracovní terapie používané v práci s psychiatrickým pacientem.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktura skupiny psychiatrických pacientů/klientů ▪ problematika komunikace a motivace u psychiatrického pacienta/klienta ▪ optimální rozvržení terapeutické jednotky a frekvence terapií v závislosti na diagnóze ▪ metodika nácviku sociálních dovedností a podpora provádění činností sebeobsluhy v rámci pracovní terapie ▪ agresivní psychiatrický pacient/klient – rozpoznání ataky, techniky pro uklidnění ▪ kontraindikace u vybraných metod, technik a materiálů ▪ přizpůsobení terapeutické techniky motorickým, psychickým, kognitivním a jiným omezením ▪ práce s pacienty z režimových oddělení
Název studijního předmětu	SPECIFIKA PRACOVNÍ TERAPIE V PEDIATRII
Rozsah předmětu	5 hodin
Cíle	Cílem předmětu je zdůraznit účastníkům kurzu odlišnosti pracovní terapie u dětí a seznámit je s možnostmi jejího využití.

<p>Obsahové zaměření</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktura skupiny dětských pacientů/klientů ▪ specifika psychomotorického vývoje v dětském věku ▪ problematika komunikace a motivace u dětských pacientů/klientů, terapeutické komunity a skupiny ▪ krátkodobé a dlouhodobé terapeutické plány a úkoly ▪ význam hry u dětí, rozdělení her, možnosti využití hry v rámci pracovní terapie u dětí ▪ základní výtvarné techniky u dětského pacienta/klienta ▪ rozvoj jemné a hrubé motoriky pomocí pracovní terapie ▪ práce s modelovacími hmotami a rozvíjení dětské fantazie ▪ vývoj dětské kresby ▪ metodika nácviku sociálních dovedností a rozvíjení sebeobsluhy dítěte v rámci pracovní terapie ▪ dětský autistický pacient/klient v pracovní terapii ▪ pohybové hry ▪ přizpůsobení terapeutické techniky motorickým, psychickým, kognitivním a jiným omezením
<p>Název studijního předmětu</p>	<p>SPECIFIKA PRACOVNÍ TERAPIE V GERIATRII</p>
<p>Rozsah předmětu</p>	<p>5 hodin</p>
<p>Cíle</p>	<p>Cílem předmětu je zdůraznit účastníkům kurzu odlišnosti pracovní terapie u geriatrických a gerontopsychiatrických pacientů/klientů a seznámit je s možnostmi jejího využití.</p>
<p>Obsahové zaměření</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktura skupiny geriatrických pacientů/klientů ▪ fyziologické a psychické změny ve vyšším věku ▪ problematika komunikace a motivace u geriatrických pacientů/klientů, terapeutické komunity a skupiny ▪ příznaky demence v chování a funkcích ▪ terapie realitou ▪ základy kognitivního tréninku ▪ reminiscenční terapeutické postupy ▪ bazální stimulace ▪ pracovní činnosti rozvíjející a procvičující hrubou a jemnou motoriku ▪ aktivizace - základy metodik, a přístupů, pomůcek aplikovaných v pracovní terapii u geriatrických pacientů/klientů ▪ krátkodobé a dlouhodobé terapeutické plány a úkoly ▪ podpora nácviku sociálních dovedností a běžných denních činností ▪ přizpůsobení terapeutické techniky motorickým, psychickým, kognitivním a jiným omezením
<p>Název studijního předmětu</p>	<p>SPECIFIKA PRACOVNÍ TERAPIE S LIDMI S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM</p>

Rozsah předmětu	3 hodiny
Cíle	Cílem předmětu je zdůraznit účastníkům kurzu odlišnosti pracovní terapie u mentálně postižených pacientů/klientů a seznámit je s možnostmi jejího využití.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Struktura skupiny mentálně postižených pacientů/klientů ▪ specifika mentálního a fyzického postižení ▪ problematika komunikace a motivace u mentálně postiženého pacienta/klienta ▪ krátkodobé a dlouhodobé terapeutické plány a úkoly ▪ vhodné terapeutické techniky a materiály pro práci s mentálně postiženým pacientem/klientem ▪ metodika nácviku sociálních dovedností a běžných denních činností ▪ přizpůsobení terapeutické techniky motorickým, psychickým, kognitivním a jiným omezením

4.6 Učební osnova odborného modulu OM 5 – Terapeutické techniky v psychosociální rehabilitaci II

4.6.1 Anotace modulu

Modul je koncipován jako pokračování bloku teoretických předmětů. Poskytuje v profesní přípravě pracovního terapeuta poznatky o technikách pracovní terapie aplikovaných v rámci psychosociální rehabilitace, zejména na relaxační a další podpurné terapeutické techniky.

4.6.2 Cíl modulu

Cílem modulu je seznámit účastníky kurzu se základními terapeutickými technikami a směry, které se v pracovní terapii využívají, přiblížit účinky, ale i omezení jednotlivých technik, a objasnit postup vytváření plánu pracovní terapie s ohledem na potřeby pacienta/ klienta.

Odborný modul – OM 5	TERAPEUTICKÉ TECHNIKY V PSYCHOSOCIÁLNÍ REHABILITACI II.
Rozsah modulu	25 hodin
Název studijního předmětu	ZÁKLADY KRESEBNÝCH A VÝTVARNÝCH TERAPEUTICKÝCH TECHNIK
Rozsah předmětu	15 hodin
Cíle	Cílem předmětu je seznámení se s kresebnými a dalšími výtvarnými terapeutickými technikami, relaxací, kinezioterapií a umožnění účastníkům kurzu sebezkušenostně zažít jednotlivé terapeutické techniky a formy relaxace vhodné pro práci s klienty/pacienty.

Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Základní přístupy ▪ přínos kresebných a uměleckých terapeutických technik ▪ skupinová terapie ▪ základy analýzy výtvarné, řemeslné a rukodělné aktivity/činnosti ▪ řízená/volná tvorba v pracovní terapii ▪ relaxace
Název studijního předmětu	PODPŮRNÉ TERAPEUTICKÉ INTERVENCE
Rozsah předmětu	10 hodin
Cíle	Cílem je seznámit účastníky s dalšími možnostmi podpůrných terapeutických intervencí vhodných pro práci s pacientem/klientem.
Obsahové zaměření	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kognitivní trénink a cvičení ▪ zásady pro kognitivní trénink a praktické náměty pro kognitivní trénink ▪ základy pohybové aktivity ▪ hipoterapie a canisterapie ▪ slovník pojmů

4.7 Učební osnova odborného modulu OM 6 – Odborná praxe v akreditovaných zařízeních

4.7.1. Anotace modulu

Odborná praxe je koncipována jako praktický předmět a uskutečňuje se podle plánu odborné praxe. Umožňuje účastníkům kvalifikačního kurzu aplikovat znalosti získané v teoreticko-praktických disciplínách v praxi pod odborným vedením školitele. Školitel potvrdí absolvovanou praxi do Záznamu odborné praxe, který vyhotoví akreditované zařízení realizující vzdělávací program. Dokonalé zvládnutí praktických dovedností je rozhodujícím kritériem pro posuzování zdatnosti pro k získání odborné způsobilosti k výkonu povolání jiného odborného pracovníka – pracovní terapeuta⁹.

Modul je koncipován jako sebezkušenostní výcviková skupina, kde dochází k vytvoření atmosféry důvěry, účastníkům kurzu je umožněno rozvinutí osobních vztahových strategií k ostatním, ale také jejich reflexe ve formě otevřené a upřímné zpětné vazby a jejich verbálního zpracování. Účastníci kurzu zažívají v rámci skupinového dění zařazení pracovních terapeutických technik a postupů do verbální interakce tak, aby bylo dosaženo smysluplného vyjádření a porozumění vlastním reakcím a chování druhých.

Součástí odborné praxe je též vypracování kasuistik a terapeutického plánu. Kasuistiky vypracovává účastník na základě přímé praxe s pacientem/klientem. Terapeutický plán vypracovává po skončení teoretické části a jeho obhajoba je součástí závěrečné zkoušky.

⁹ § 43 odst. 2, písmeno e) zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů

Praktická část v akreditovaném zařízení a vypracování jednotlivých úkolů modulu OM6 započne nejdříve po absolvování teoretického modulu OM3.

4.7.2 Cíl modulu

Cílem je získání, prohloubení a upevnění dovedností a návyků potřebných pro výkon povolání jiného odborného pracovníka – pracovního terapeuta a souvisejících činností v rozsahu kompetencí pracovního terapeuta, které jsou stanoveny vyhláškou¹⁰ o činnostech. Dále získání základního portfolia terapeutických a aktivizačních dovedností a znalost v tvorbě a sestavování krátkodobých, dlouhodobých, individuálních a skupinových terapeutických plánů a to v přímé interakci s pacienty/klienty.

Odborný modul – OM 6	ODBORNÁ PRAXE	160 hodin
Odborná praxe		80 hodin
na lůžkovém geriatrickém nebo gerontopsychiatrickém odd.		20 hod.
na lůžkovém psychiatrickém odd.		20 hod.
na lůžkovém dětském nebo pedopsychiatrickém odd.		20 hod.
terapeutické dílny		20 hod.
Odborná praxe v akreditovaném zařízení		80 hodin
Seznam výkonů		Počet výkonů
Doložit písemně zpracované kazuistiky pracovní terapie u vybraných pacientů/klientů		4
Zpracovat individuální a skupinový terapeutický plán		1

5 Požadavky na zajištění realizace kvalifikačního kurzu

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Lektorem a školitelem může být zdravotnický pracovník, jiný odborný pracovník (např. lékař, inženýr, právník, pedagog, speciální pedagog, arteterapeut, pracovní terapeut, ergoterapeut apod.), jehož odbornost se vztahuje k příslušné problematice. Pro výkon činností školitele však musí splnit podmínky, které jsou stanoveny příslušným vzdělávacím programem; • Pedagogické schopnosti; • Doklady o odborné, specializované, event. pedagogické způsobilosti.
-----------------------------	--

¹⁰ § 43 vyhlášky č 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických a jiných odborných pracovníků

<p>Materiální a technické vybavení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Terapeutické dílny určené pro realizaci vzdělávacího programu musí být náležitě materiálně a technicky vybaveny pro práci s alespoň třemi základními (tradičními) materiály (práce se dřevem, textiliemi, keramikou, papírem, sklem, proutím aj.) v samostatných provozech s kmenovým terapeutem • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází. • Zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení.
<p>Organizační a provozní požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení a pracoviště zajišťující výuku účastníků kvalifikačního kurzu získalo rozhodnutí o udělení akreditace¹¹, tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování kvalifikačního kurzu dle vzdělávacího programu. • Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.
<p>Bezpečnost a ochrana zdraví</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany, včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

¹¹ Hlava IV, akreditace, zákona č. 96/2004 Sb., zákon o nelékařských zdravotnických povoláních

6 Doporučené studijní materiály dle modul

Doporučené studijní materiály k ZM
KELNAROVÁ, J. a kol. <i>První pomoc I</i> . Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4199-4
HAŠKOVCOVÁ, H. <i>Lékařská etika</i> . Galén, 2002, 272 s. ISBN 80-7262-132-7
PRUDIL, L. <i>Právo pro zdravotnické pracovníky</i> . Linde, 2014. ISBN 978-80-7201-929-8
Zákony a vyhlášky v platném znění.
Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.

Doporučená literatura odborných modulů
MODUL OM1
KOPECKÝ, M. <i>Somatologie</i> . UPOL 2012. ISBN: 978-80-244-2271-8
RABOCH, J., PAVLOVSKÝ, P. <i>Psychiatrie</i> . Karolinum 2012. ISBN: 978-80-246-1985-9
JIRÁK, R. <i>Gerontopsychiatrie</i> . Galén 2013. ISBN: 978-80-7262-873-5
ŘÍČAN, P. <i>Psychologie</i> . Portál 2013. ISBN: 978-80-262-0532-6
SVOBODA, M., ČEŠKOVÁ, E. <i>Psychopatologie a psychiatrie</i> . Portál 2012. ISBN: 978-80-262-0216-5
Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.
MODUL OM2
KUČEROVÁ, H. <i>Schizofrenie v kazuistikách</i> . Grada 2010. ISBN 978-80-247-2045-6
KUČEROVÁ, H. <i>Demence v kazuistikách</i> . Grada 2006. ISBN 80-247-1491-4
BROŽ, F., VODÁČKOVÁ, D. <i>Krizová intervence v kazuistikách</i> . Portál 2015. ISBN 9788026208112
WEISS, P., JANÁČKOVÁ, L. <i>Komunikace ve zdravotnické péči</i> . Portál 2008. ISBN 978-80-7367-477-9
SLAMĚNÍK, I. <i>Emoce a interpersonální vztahy</i> . Grada 2011. ISBN 978-80-247-3311-1
KOTTLER JEFFREY, A. <i>Profesní psychohygiena terapeuta</i> . Portál 2013. ISBN: 978-80-262-0372-8
SEITL, M. <i>Poznávání interpersonálních charakteristik osobnosti</i> . UPOL 2012 ISBN 978-80-244-3320-2
Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.
MODUL OM3
FORRESTER, P. <i>Práce se dřevem</i> . SLOVART, 2011, ISBN 978-80-7391-475-2
SITARČÍKOVÁ, Z. <i>Výrobky z textilu</i> . Computer press, 2006, ISBN 80-251-1159-8
RADA, V. <i>Keramika – výtvarné techniky</i> . Aventinum, 2007, ISBN 978-80-86858-45-6
ŠIMONOVÁ, A. <i>Výtvarná dílna</i> . Portál, 2005, ISBN 80-7178-960-7
MAURER-MATHINSON, D. <i>Magie papíru</i> . Portál, 2007, ISBN 978-80-7367-204-1
FRANZOVÁ, L. <i>Pleteme košíky</i> . Euromedia Group, 2012, ISBN 978-80-249-1833-4
HAUKE, M. <i>Pečovatelská služba a individuální plánování</i> . Grada 2011. ISBN 978-80-247-3849-9
RIEGER, Z. <i>Lod' skupiny</i> . Portál 2007. ISBN: 978-80-7367-222-5

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.

MODUL OM4

VALENTA, M. *Mentální postižení*. Grada 2012. ISBN 80-247-3829-5

SUCHÁ, J. *Hry a činnosti pro aktivní seniory*. Portál 2013. ISBN: 978-80-262-0335-3

ŽÁČKOVÁ, H. *Metody práce s dětmi s ADHD*. Nakladatelství D+H 2007. EAN: 9788087295168

STYX, P. *Jak žít a jednat s duševně nemocnými lidmi*. Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-828-7

JACOBS, S., BETTS, E. *Nácvik sebeobsluhy a sociálních dovedností u dětí s autismem*. Portál 2013. ISBN 978-80-262-0498-5

ŠPATENKOVÁ, N., BOLOMSKÁ, B. *Reminiscenční terapie*. Galén, 2011. ISBN 978-80-7262-711-0

SOLOVSKÁ, V. a kol. *Rozvoj dovedností dospělých lidí s mentálním postižením*. Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0369-8

Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.

MODUL OM5

KLUCKÁ, J., VOLFOVÁ, P. *Kognitivní trénink v praxi*. Grada 2009. ISBN: 978-80-247-2608-3

ŠICKOVÁ-FABRICI, J. *Základy arteterapie*. Portál 2008. ISBN: 978-80-7367-408-3

FESSLER, N. *Rychlá relaxace*. Grada 2014. ISBN: 978-80-247-5073-6

GALAJDOVÁ, L. *Canisterapie*. Portál 2011. ISBN: 978-80-7367-879-1

MÁČEK, M. *Fyziologie a klinické aspekty pohybové aktivity*. Galén 2011. ISBN: 978-80-7262-695-3

Další odborná literatura doporučená lektory jednotlivých předmětů.